

THYRAS VOLD

UDGIVET AF SLESVIG-LIGAEN

98. årgang nr. 1

1. halvår 2019

Nummer 912

DANEVIRKE og HEDEBY
er blevet
UNESCO - verdensarv
i sommeren 2018.
Læs mere på side 8-11.

SLESVIG-LIGAENS LANDSMØDE 2019

Se venligst mødeindkaldelsen
på bladets bagside samt
dagsorden med bilag
på siderne 28 - 31.

DE DANSKE ÅRSMØDER 24. - 26. maj 2019

Programmerne for de mange festlige
arrangementer vil som altid blive bekendtgjort i
Flensborg Avis og på SSF's hjemmeside
www.syfo.de

Kære medlemmer

Stærerne flokkes om en bolig og marts opfylder til fulde sit navn, idet det jo er kampens måned. Den ene dag viser foråret sig fra den fine side og den næste ligner det en mørk efterårsdag med en voldsom blæst.

Når I næste gang læser denne spalte, så vil den være forfattet af Horst- Werner J. Knüppel. Vi bytter nemlig roller, så fremover er det Horst, som er formand for Slesvig-Ligaen.

Jeg har været glad for at være formand, men efter at jeg er blevet alene har jeg nok at se til, så det bekommer mig vel at blive næstformand.

Lige fra barnsben har jeg gennem min mor kendt til Sydslesvig. - Hun var gennem en årrække vandrelærer og havde gået 5 år i tysk skole. - Der hjemme holdt min far og mor Flensborg Avis samt Dybbøl Posten og ikke som alle naboer Jydske Vestkysten. Når jeg spurgte, så fik jeg at vide, at der boede et dansk mindretal i Syd-

slesvig, og at de fleste af dem talte dansk. - Jeg forstod det nok ikke helt, for jeg vidste, at min mor talte flydende tysk. - Vi fik først sent bil, så jeg tror, at jeg første gang var i Flensborg i 1962, hvor mine forældre skulle besøge nogen venner. - Jeg var dybt betaget af den smukke og mageløse by Flensborg. - Min morfar havde kæmpet for at grænsen skulle gå ved Ejderen, men havde langt om længe indset, at grænsedragningen lå fast, men at det jo ikke var en hindring for, at man vedblev med at tale dansk i Sydslesvig. - Jeg formoder, at Horst fortæller om Slesvig-Ligaen så med dette lille tilbageblik vil jeg sige mange tak for, at jeg blev valgt som formand og glæde mig over, at jeg fortsat sidder og er aktiv i Slesvig-Ligaens bestyrelse.

Alle ønskes hermed et lunt og frugtbart forår.

Anne-Marie Thorup

Kære medlemmer

I forbindelse med konstitueringen i efteråret 2019 blev det besluttet, at undertegnede skulle overtage formandshvervet i Slesvig Ligaen midtvejs mellem landsmødet 2018 og 2019. Denne overdragelse er nu sket, og alle formelle forhold arbejder vi nu med at få på plads. I forbindelse med denne ændring har Anne-Marie og jeg også aftalt, at vi begge bidrager til denne side i Thyra Vold.

Som Anne-Marie i sit indlæg skriver, så bytter vi blot kasketter; men formelt er der rigtig mange ting, der skal ændres i forhold til myndigheder, pengeinstitutter, hjemmeside m.m. Det tager tid, og med den hast breve ekspederes i dagens Danmark, skal man være udstyret med tålmodighed.

På dette sted vil jeg takke Anne-Marie for hendes formandsperiode og tak for det store arbejde, hun har ydet for Slesvig Ligaen igennem de seneste år. Anne-Marie fik ikke den nemmeste indgang

til sin formandsperiode. Hun blev nærmest kastet ud i opgaverne; men takket være sit rolige gemyt og sin evne til at fordybe sig, fik hun lidt efter lidt arbejdet sig ud i alle hjørner af det spændende bestyrelsesarbejde.

For mig, som næstformand, har arbejdsfællesskabet været mindst lige så spændende og jeg glæder mig til at fortsætte samarbejdet med Anne-Marie og resten af Slesvig Ligaens bestyrelse.

Slesvig Ligaen går ind i et rigtigt spændende år, hvor 100 året for afstemningen i 1920 markeres på rigtig mange fronter. 100-året for denne begivenhed vil alle borgere i kongeriget og Sydslesvig blive bevidste om. At der 100 år efter er et aktivt tysk mindretal nord for grænsen og et mindst lige så aktivt dansk mindretal i Sydslesvig, må få os alle til at stoppe op for at gå et spadestik dybere ned i historien.

For Slesvig Ligaen vil 2020 ligeledes være et jubilæumsår. Den 26. januar 1920 blev Slesvig Ligaen grundlagt i Grundtvigs Hus i København, og selvfølgelig skal denne 100-års dag da fejres. Allerede om efteråret, helt nøjagtigt den 15. oktober 1920, kunne medlemmerne første gang læse Thyra Vold. Endnu en anledning til at holde en lille fest! Disse begivenheder vil vi i Slesvig Ligaen markere den 20. september 2020 i Vartov i København og glæder os allerede nu til at hilse på alle vores medlemmer. Inden vi når dertil, vil der komme mange flere informationer ud; men i en tid, hvor alle har så travlt, er det vigtigt at få blokeret de store datoer.

Igennem de seneste mange måneder har der i mindretalsorganisationerne i Sydslesvig været en indædt debat omkring struktur, forvaltning af økonomiske midler og samarbejdet på tværs af organisationerne. Vidste man ikke bedre, ville man gå ud fra, at der ikke er ét dansk mindretal, men mange danske mindretal i Sydslesvig. Hver organisation ved bedst, hvad den anden bør gøre! Det virker, som om ingen formår at sætte sig omkring et fælles bord for at kortlægge fælles udfordringer og bruge de fælles kræfter konstruktivt.

Igennem længere tid har jeg udtrykt min bekymring over den facon og den platform, der benyttes i de vigtige og nødvendige diskussioner i og for mindretallet. Der er mit håb, at alle kræfter snart forenes til gavn for et stærkt og fremtidsorienteret mindretalsarbejde i Sydslesvig.

Mens disse linjer skrives, arbejdes der i foreningen også på opkrævningen af kontingentet for 2019. Igen vil dette arbejde udføres af frivillige og derfor vil jeg her opfordre til, at kontingentet indbetales så hurtigt som muligt, og vi undgår at udsende rykkere, hvilket vil være en ekstra omkostning for foreningen. Et evigt tilbagevendende problem er adresseændringer, hvor vi er anvist på, at I sender os jeres nye adresse. Mens I sidder med Thyra Vold i hænderne, kunne det jo være, at jeres naboer kunne fristes af et medlemskab! Vi har mange trofaste medlemmer, men der er plads til mange flere!

Velkommen til og velkommen til et konstruktivt samarbejde for det danske mindretal i Sydslesvig.

Horst-Werner J. Knüppel

Ansøgninger om støtte fra Slesvig-Ligaens Fond

Foreninger og institutioner, hjemmehørende i Sydslesvig, kan søge støtte fra Slesvig-Ligaens Fond til kulturelt og humanitært arbejde i Sydslesvig.

Ansøgningsskema kan hentes på vores hjemmeside: www.slesvigligaen.dk. Det udfyldte skema returneres inden 31. august hvert år til foreningens formand.

(Husk at anføre tydelig telefonnummer og e-mail-adresse)

På det første styrelsesmøde efter ovennævnte ansøgningsfrist vil indkomne ansøgninger blive behandlet, og evt. bevilget støtte vil efterfølgende blive udbetalt.

Spørgsmål til medlemskab og adresseændringer bedes rettet til:
Horst-Werner J. Knüppel
Mail: horst.wj.knueppel@gmail.com

AKTUEL KOMMENTAR

af
generalkonsul
KIM ANDERSEN
Flensburg

Redaktionen af Thyra Vold har bedt mig skrive et indlæg, hvor jeg gør status på de godt halvandet år, jeg nu har beklædt embedet som Danmarks generalkonsul i Flensburg. Det vil jeg gerne, omend det faktisk er lettere sagt end gjort, for der har været travlt – og det i mange retninger. Det må derfor blive et udpluk og en prioritering.

Da jeg tiltrådte embedet, gennemførte jeg en lang række besøg hos samarbejdspartnere, tyske politikere og myndigheder samt mindretallets organisationer. Det var udbytterigt og positivt. Generelt har Danmark et godt ry for sin grænselandspolitik og sin mindretalspolitik. Min oplevelse er, at Tyskland og tyske politikere gerne vil

Danmark. Der er generelt respekt omkring danske værdier og anerkendelse af, hvor det danske samfund er nået til. Jeg vil gerne fremhæve noget, der står helt tydeligt, som Nordtyskland gerne vil samarbejde noget mere med Danmark om. Det drejer sig om digitalisering og indenfor energi og den grønne omstilling. Og så er det moderniseringen og effektiviseringen af den offentlige sektor. Her er der seriøse samarbejdsfelter, hvor Danmark har noget at byde på.

På den anden side er det klart, at Tyskland har umådeligt meget af interesse for Danmark. For et lille land, der lever af udenrigshandel, er det, at danske virksomheder har adgang til et stort tysk marked, af meget stor betydning. Tyskland er Danmarks største samhandelspartner. Omkring 18% af vores eksportværdi går til Tyskland. I Nordtyskland står vi relativt godt, men det er efter halvandet år i Flensburg også min opfattelse, at vi kunne gøre mere. Kommer vi ned i Midt- og Sydtyskland, står det ikke så godt til. Det er nogle af Europas mest velstående områder, men f.eks. til Sydtyskland har vi kun en meget beskeden eksport. Det er min observation, at der generelt i Danmark på trods af vores naboskab er et beskedent kendskab til den mangfoldighed, de nuancer og muligheder, som findes i dette store land mod syd. Det er en udfordring, vi kun selv kan løse. Politisk, økonomisk og kulturelt er vi nu engang tæt forbundet med Tyskland. Det

kunne vi godt dyrke mere offensivt og målbevidst.

Mine mange besøg hos mindretallets organisationer har været hyggelige og konstruktive. Den kontakt har kun bekræftet det indtryk, jeg har erhvervet gennem årene som formand for Folketingets Sydslesvigudvalg. Mindretallene – både det danske syd for grænsen og det tyske nord for – er en berigelse for de respektive flertalssamfund – og for hinanden. Og der er ingen tvivl om, at det danske mindretal syd for grænsen er med til at gøre Danmark lidt større.

*Årets sydslesvigske studenter
modtages på konsulatet af
Birte og Kim Andersen.*

Vores grænselandshistorie og fælles dansk-tyske mindretalspolitik har jo nærmest årti for årti udviklet sig til at opnå ikonisk status i et internationalt perspektiv. Det er lykkedes som følge af mange gode viljer, en bevidst politik fra staternes side – og ganske pæne bevillinger.

Her kort før 100-året for Genforeningen og fastlæggelsen af den dansk-tyske statsgrænse tror jeg, at vi kan konstatere:

Det lykkedes!

Mindretallene både nord og syd for grænsen har fået rum til at leve en hverdag som ønsket, er samtidig blevet anerkendte

og værdsatte medborgere i de flertalsbefolkninger, som de lever sammen med. De har i høj grad bidraget til, at vi har fået et dynamisk og fredeligt grænseland, der i vid udstrækning er tosproget, og hvor hverdagslivet og samhandlen trives ubesværet.

Den historiske udvikling og resultaterne, der er nået, kan vi alle være glade for og stolte over – her er alle vindere. En stor del af forklaringen herpå skal findes i det 100 års jubilæum, vi lige om lidt skal til at fejre. Det faktum, at grænsen blev fastlagt ud fra principperne om folkenes selvbestemmelsesret, at afgørelsen skulle respekteres – og siden er blevet det, er helt klart nøglen til forståelsen af og successen for vores grænselandspolitik.

Fejringen af Sønderjyllands genforening med Danmark næste år tror jeg vil blive én af de allerstørste nationale manifestationer, vi vil opleve i vores levetid. Der vil blive afholdt konferencer, skrevet skuespil, udgivet bøger, lavet operaopsætninger, holdt historiske møder, gennemført lokale ar-

rangementer ved genforeningsstenene, afholdt debatarrangementer, festgudstjenester, folkemøder, museumsudstillinger og meget andet. Og det bliver ikke bare i Sønderjylland, men udover hele Danmark og i Slesvig-Holsten. Det bliver i et omfang, som bliver meget, meget stort, og som jeg aldrig har set før.

Der er noget at glæde sig til, og der bliver noget for ethvert alderstrin og enhver smag. Jeg kan anbefale, at man holder sig ajour på hjemmesiden

www.genforeningen2020.dk

Det hele starter den 10. januar med en stor konference på Christiansborg og en festforestilling i Det kgl. Teater, og det kulminerer 9.-12. juli med arrangementer i Sønderjylland, som vil følge den rute, som Christian den 10. gennemførte i 1920. Den kongelige familie vil deltage, og på den store dag i Sønderborg den 11. juli vil der være taler af Dronningen og statsministeren. Der vil være indbudt internationale gæster.

Der vil blive så rig lejlighed til at få genopfrisket danmarkshistorien og få fortalt om Søn-

derjyllands betydning for den nationale udvikling i fortid og nutid. Markeringen af 100-året vil fortsætte i resten af 2020. I efteråret vil det gå over i fejringen af de dansk-tyske relationer. Den tyske og den danske regering har besluttet, at 2020 skal være dansk-tysk kultur- og venskabsår. Her skal de gode bilaterale relationer bekræftes. Der vil blive afviklet en række arrangementer, som bekræfter det gode naboskab og samtidig peger fremad på en række områder, hvor der med fordel kan samarbejdes yderligere. Her vil de forskellige tiltag fortrinsvis blive lagt i hovedstæderne, men fra dansk side vil vi nå rundt i Tyskland helt til München.

Sluttelig tror jeg roligt, at jeg kan konstatere, at det år, vi går ind i, vil blive præget af historiske relationer og af den dansk-tyske forbindelse i et omfang og i en mangfoldighed, vi ikke har set tidligere. Jeg glæder mig meget, og jeg vil opfordre læserne af Thyra Vold til at holde sig orienteret – det bliver et fantastisk 2020!

*Med venlig hilsen
Kim Andersen*

Generalkonsul Kim Andersen, Flensborg, sidder som statslig repræsentant i det sønderjyske præsidium for markeringen af genforeningsjubilæet udpeget af den danske regering. Han er også medlem af præsidiets tre-mands-forretningsudvalg. Han sidder desuden i den statslige styregruppe. Det er den gruppe af embedsmænd, der forbereder de arrangementer, som staten har ansvaret for i forbindelse med genforeningsjubilæet. Her sidder en repræsentant for Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Kulturministeriet og Undervisningsministeriet. Desuden er Folketinget og Hoffet repræsenteret i styregruppen. Sekretariatsfunktionen og formandskabet ligger ved Kulturministeriet, og Kim Andersen repræsenterer Udenrigsministeriet i styregruppen.

LEDER

ved
Ami og Leif Jessen

“Jeg er ikke dansker, jeg er ikke tysker - jeg er sydslesviger!”

Hvor ofte har vi ikke hørt denne sætning fra sydslesvigere indenfor de sidste 10 – 15 år.

Vi må indrømme, at det giver et lille forskrækket, faktisk smerteligt gib inde i os, hver gang vi hører det, idet vi synes, at vores sydslesvigske landskab i den grad er blevet til et personligt selvidentitetsbekenkende marked, hvor alle og enhver frit kan bekende sig til deres personlige forståelse af deres egen nationale identitet og helst under »det danske mindretal beskyttende vinger«, selvom disse enkeltes identitetsbekendelse ikke altid har med det danske mindretals officielle definition af sig selv at gøre.

Det er sør’me lettere, hvis man bekender sig til den nationalitet, ens pas siger, at man har. For mange er det sådan, at deres pas udelukkende fortæller dem, hvilken national identitet, de har. De siger: »Jeg er tysker, fordi jeg

har et tysk pas, selvom jeg naturligvis er en del af det danske mindretal.« Det er tit svært at forstå, hvad de mener med det.

Ville man nogensinde spørge en rigsdansker i Danmark om hans eller hendes nationale identitet? Nej, vel? Og det uanset, at alle rigsdanskere i Danmark vel er påvirket af både Beatles, Döner, spaghetti, Rossini, Mozart, præsident Kennedy osv., osv. Ville man få svar som: »jeg er 1/10 englænder, fordi jeg godt kan lide Shakespeare« eller »jeg er 1/15 amerikaner, fordi jeg spiser Hamburgers og ser amerikanske film«. Eller »jeg er 1/5 østri-ger, fordi jeg kan lide Mozart.« Nej vel?

De fleste mindretalsmedlemmer orker efterhånden ikke mere at svare på disse evigt tilbagevendende spørgsmål.

Det er en svær en, den der med identitétén, hvis der hele tiden spørges efter kvaliteten af ens identitét, hvis identitétén bliver til en vare.

Kan vi, de danske sydslesvigere, ikke bare nøjes med at finde vores ståsted i den historiske baggrund, vi har, nemlig den, at vores grundlag hænger sammen med begivenhederne i 1864 og 1920, at mindretallet er opstået der, fordi de mennesker, der levede dengang, følte sig som en del af det danske folk. Intet andet berettiger os vel til at kalde os for det danske mindretal. At der så er tyskere, nordmænd, franskmænd, tyrkere o.m.a., der vil flytte ind i det danske mindretal, kan og vil vi naturligvis ikke forhindre. Udlændinge flytter jo også til Danmark og bliver gode danskere. Så kan man naturligvis også flytte ind i et mindretal og blive mindretalsdansker. Der findes ingen genetisk bestemt dansker. Tilhørsforholdet til det danske mindretal er udelukkende en personlig sag og et personligt valg.

Naturligvis kan alle og enhver definere deres egen identitet. Det er enhvers ret! Betænke-

ligt er det dog, synes vi, hvis det tages for gode varer fra officiel dansk mindretals side og fra Kongeriget Danmarks side, hvis personer på egne vegne definerer det danske mindretals identitet som værende hverken dansk eller tysk, men sydslesvigsk. Vi synes, at vi er godt på vej derhen, og det er dér, at vi efter min mening må råbe vagt i gevær!

Det kan aldrig være det danske mindretals identitet på overordnet plan at erklære sig selv som halvt dansk eller halvt tysk. Det kan aldrig være det danske mindretals officielle holdning, at vi ikke er danskere og ikke er tyskere, men sydslesvigere. Hvis dette sker, så mener vi, at vi ikke mere kan kalde os det danske mindretal.

Vi i mindretallet er naturligvis også præget af tysk kultur. Helt klart har vi en dobbelthed (og naturligvis også en global mangesidethed som i Danmark) i kulturelt præg, men vi bør kalde os DANSKE sydslesvigere, og dertil hører også brugen af det danske sprog, når vi er sammen på dansk.

Vi synes bestemt, at det skal påtales både i skolerne, i organisationerne og i foreningerne, når brugerne ikke benytter det danske sprog. Alt andet kan faktisk ikke accepteres. Der skal naturligvis være mulighed for, at tilflyttere får tid til at lære sproget, og der skal fingerspidsfornemmelse til. Det kan dog slet ikke være rigtigt, at der er en tiltagende tendens til, at nogle danske lærere og funktionærer og andre ansatte indenfor mindretallet samtaler med hinanden på tysk på arbejdspladsen.

Der skal grundlæggende viden til, og der skal vilje, indsats og selvbevidsthed til for at det danske mindretal kan bevare sin status som dansk mindretal, og der må Flensborg Avis også være med. Vi er irriterede på avisen, når den bruger tyske navne for gængse danske

betegnelser i sine artikler. At være tysk statsborger betyder for os, der er danske sydslesvigere ikke, at vi er tyskere.

Mindretallet skal selv vide, hvad det er. Vi skal stoppe med at lade os definere af andre. Vi skal definere os selv, og det kan naturligvis kun være, at vi er det danske mindretal som del af det danske folk. Andet kan det ikke være! Dét må være den officielle identitet, og det er den, Danmark giver støtte til. Vi bryder os ikke om argumenter for at få støtten, der handler om den nytte, den danske stat kan have af sydslesvigerne, bryder os ikke om argumenter som os som »brobyggere mellem dansk og tysk«, bryder os ikke om argumenter som os som leverandører af »levering af dygtige to-sprogede mennesker til Danmark« og meget mere. Alt det kan vi sikkert bruges til, men støtten til mindretallet må først og fremmes begrundes i et oprigtigt ønske fra de danske sydslesvigere om at have et nationalt, folkeligt, kulturelt og sprogligt fællesskab med Danmark.

Vi bør afholde folkemøder udover årsmøderne, hvor emnet bl. a. kunne være vores identitet. Lige for tiden flyder det, og det skræmmer os. Disse folkemøder bør være vejledende for vores funktionærer. Den dansk-sydslesvigske befolkning bør i større grad delagtiggøres og få mulighed for at træffe beslutninger, når det gælder den selv.

Det er den eneste vej frem for mindretallet, hvis vi vil bevare os selv og bevare respekten for os selv. Diskussionen må aldrig op-høre med alle mindretallets medlemmer, men grundlaget for vores eksistens, der blandt andet hedder ønsket om samhørighed med vores folk, det danske folk, må der ikke drages tvivl om.

Anne-Margrete og Leif Jessen

Stadig flere vil opleve Danmarks fødselsattest

*af kommunikationschef
Lars Erik Bethge
SSF*

Sydslesvig kan stadig knapt nok få armene ned, efter at det historiske forsvarsanlæg Danevirke i sommeren 2018 af UNESCO blev udnævnt til verdensarv sammen med det nære Hedeby. Det danske mindretal har været direkte involveret gennem Sydslesvigsk Forenings (SSF) Danevirke Museum. Især museets leder Nis Hardt har sammen med sine tyske arkæologkollegaer gjort sit til, at ansøgningen til FNs kulturorganisation havde succes.

Frugterne af dette arbejde kan han høste nu. Siden sidste sommer er museets besøgstal allerede steget med nogle tusinde. Her ved årets start kan Danevirke Museum konstatere, at der kommer flere forespørgsler fra skoleklasser end tidligere. De vil besøge museet og voldanlægget, som Nis Hardt kalder for "Danmarks

fødselsattest". For hvis Jellingestenene er Danmarks dåbsattest, så er Danevirke i hvert fald det første tegn på rigets fødsel. Det lagde grundlag for, at der nord for volden kunne udvikle sig et samlet herskabsområde, som vi i dag kalder Danmark.

For at imødekomme den voksende efterspørgsel har

SSF fra den 1. marts 2019 oprettet en besøgstjeneste på museet. Den tager sig primært af skoleklasser, men også grupper af voksne serviceres. De vises rundt på Danevirke Museum og i den arkæologiske park omkring museet. Her findes på få hektar de største seværdigheder i det næsten 30 kilometer lange anlæg. Vold, mur, høj og skanse vidner om forsøget på at beskytte Danmark mod indtrængende udefra.

Historierne bag Danevirke har så godt som alle danskere mødt i deres skoletid. Men fortællingen om Danevirke er i dag en anden end den, tidligere generation har fået formidlet. Danevirke er stadig et af Danmarks største nationale symboler. Men myten om Danevirke, som blev tegnet i de kraftigste farver

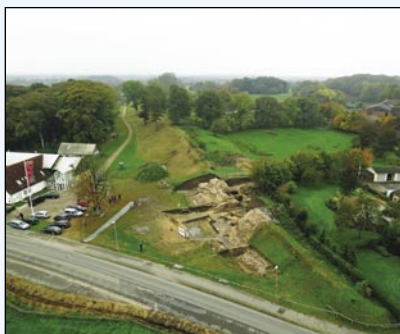

i det 19. århundrede, er falmet lidt, siden den glohede nationalisme er afløst af en mere moderat kærlighed til fædrelandet, og forholdet til tyskerne er normaliseret.

Til gengæld er dens arkæologiske og historiske betydning ikke blevet mindre, tværtimod. I dag er det alment kendt og anerkendt, at Danevirke er Nordens største arkæologiske mindesmærke, og at det, efter hvad arkæologerne ved, i jernalderen og vikingetiden må have haft en stor "geopolitisk" betydning i denne del af Europa.

Arkæologiske udgravninger ved årtiets begyndelse har frembragt en hel del nye, sensationelle informationer, blandt andet at de ældste volde stammer fra 400-tallet (hvilket er mere end 300 år ældre end tidligere antaget). Desuden fandt man Danevirkes legendære hovedport, der allerede nævnes i frankiske kronikker fra starten af 800-tallet.

Denne første "grænseovergang" har kontrolleret Oksevejen – middelalderens "motorvej" fra Viborg til Hamborg. Portåbningen ligger kun et stenkast fra det sted, hvor Danevirke Museum står i dag. At forskningsresultater så også har skudt den ene eller anden myte ned – f.eks.

at Danevirke ikke kan have været "Thyras vold", fordi anlægget blev anlagt mere end 400 år før Gorm den Gamles Dronning Thyra Danebod vandrede på denne jord – hører til videnskabens kollateralskader.

Men det er som sagt heller ikke fortællingen af de nationale myter, der står i forgrunden ved et besøg på Danevirke Museum. Disse bliver tværtimod selv genstand for et kritisk eftersyn, når børn og unge lærer om anlæggets

historie. For nu handler det om nationalisme og nationale konflikter, om grænser der forandres henover tiden og om folkevandringer. Disse emner, som optager unge mennesker, åbner deres øjne for historien og dens betydning. Og det er heller ikke uden grund, at der er et tæt samarbejde mellem historiecentret ved Dybbøl Banke og Danevirke Museum. I dag handler det også om at vise, hvordan tyskere og danskere slagtede hinanden ned i midten af 1800-tallet, og at det ikke er nogen selvfølge, at de lever sammen i fred og fordragelighed i dag.

Med UNESCO-verdensarven følger nu også et større beredskab til at sikre Danevirke. Delstaten Slesvig-Holsten og amtet Slesvig-Flensborg (sidstnævnte ejer volden) bruger nu godt 3,8 mio. kr. på at sikre og konservere den eroderede frilagte del af Valdemarsmuren og dele af hovedvolden. Det er i det hele taget be-

tegnende, at danske og tyske i regionen i fællesskab vedstår og fejrer Sydslesvigs danske kulturarv – noget der nok havde været utænkeligt to-tre generationer tilbage. Blandt arkæologerne har det efterhånden været anerkendt i mange årtier, at regionens historie og kultur på mange måder er dansk. I dag er det nået frem i flertalsbefolkningens bevidsthed, at det er en berigelse for alle.

FAKTABOKS

Danevirke er en kombination af volde og mure, som forløber tværs over den gamle danske landsdel Sydslesvig i det nuværende Nordtyskland. Voldanlægget med en samlet længde på ca. 30 kilometer strækker sig fra Østersøen ved Slesvig over den jyske højderyg. Landskabet vest for Danevirke ud mod Vesterhavet var i tidligere tider ufarbart vådområde, så dette befæstningsanlæg spærrede effektivt af for hele den jyske halvø på dens smalleste sted.

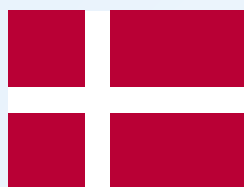
Danevirke blev antageligt bygget af Danerne i 400- og 500-tallet for at markere deres territoriums sydgrænse. Der var kun én port i volden, så der var kontrol med, hvem der kom op i landet. Anlægget er sidenhen blevet udbygget i flere omgange. I vikingetiden blev det også brugt til at beskytte handelsvejene fra Vesterhavet til den vigtige handelsby Hedeby i nærheden af Østersøen.

I dag er Danevirke og omgivelserne fredet både som naturområde og som historisk mindesmærke. Det gamle grænseanlæg tiltrækker hvert år mange mennesker, der cykler eller vandrer i det naturskønne historiske område langs med volden. Danevirke er blevet Verdenskulturarv sammen med Hedeby, der har været Nordeuropas vigtigste handelsplads i vikingetiden. Voldanlægget er forbundet med halvkredsvolden, der beskyttede den internationale handelsmetropol.

Danevirke Museum drives af det danske mindretals kulturelle hovedorganisation Sydslesvigsk Forening (SSF). Det indeholder en udstilling om Danevirke fra jernalderen og brugen af Danevirke i 1864 samt en udstilling om det danske mindretal fra 1864 til i dag. Museet ligger midt i den Arkæologiske Park, der omfatter Danevirke Hovedvold, Porten til Norden, befæstningshøjen Thyraborg fra 800-tallet og en rekonstruktion af en historisk kanonskanse fra 1864.

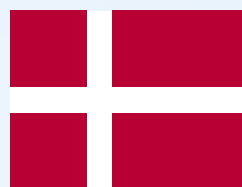

www.danevirkemuseum.de

DANNEBROG MÅSKE VERDENS ÆLDSTE NATIONALFLAG

af Anne Oesterle

Hvorfra skal man begynde? Forfra eller bagfra, men når det drejer sig om et historisk emne, er det nok bedst at begynde bagfra, altså århundreder tilbage.

Mest kendt er vel sagnet, at Dannebrog faldt ned fra himlen i Estland i det baltiske område i 1219, da Valdemar Sejrs var på korstog for at omvende de hedenske estere til kristendommen og vel også for at erobre nyt land.

Hvad der skete helt nøjagtigt, eller om det overhovedet har fundet sted, er der ingen, der ved, men der findes mange forskellige legender herom. En af dem er følgende:

Den 15. juni 1219 var kong Valdemar Sejr og hæren nået til Lyndanisse (i dag hovedstaden Tallinn i Estland) og forhandlede vel fredeligt med esterne om at gå over til den kristne tro. Men om natten blev danskerne nu overfaldet af fjenden, og det så hårdt ud for Valdemar Sejr, men ærkebiskop Anders Sunesen reddede slaget. Han rakte sine arme op mod himlen og bad Gud om hjælp, og et under skete. En rød dug med et hvidt korsbanner lavet af uld faldt ned fra himlen, og en stemme påbød dem at løfte det højt til vejrs, hvad straks blev gjort.

Således vandt danskerne over esterne, og den 15. juni er nu kendt som en national festdag og har navnet Valdemarsdag. Den dag i dag eksisterer den regel, at Dannebrog ikke må berøre jorden, da dette kan føre til en uheldig skæbne for befolkningen.

Troen kan flytte bjerge, sommetider i hvert fald. C.A. Lorentzens berømte Dannebrogsmaleri fra 1809 er værd at kigge på.

Myter om korsets tegn på himlen findes i mange lande. Konstantin den Store fra Rom så i 312 dette og hørte ordene IN HOC SIGNO VINCES, (i dette tegn skal du sejre), hvad han så også gjorde.

Portugiserne sejrede også over maurerne i 1217 i kampen mod Alcázar efter at have set et kors på himlen. Sagn og myter fortælles fra generation til generation, og således har Dannebrogens fødsel og historie levet op til dags dato.

Men også før middelalderen var det rød/hvide korsflag ofte at se i mange lande, da det religiøst set symboliserede blod og renhed. Endvidere i Frankrig på Bayeux-tapetet, der beretter om slaget ved Hastings i 1066. I Madrid viser væringerne (vikingerne) fra Miklagård fra omkring år 1100 et rødt flag med hvidt kors. Det dukkede i middelalderen op i kendte fyrstehuse, også i det tysk-romerske rige, og ved Johanniterordenen blev det også flittigt brugt.

Hvornår blev Dannebrog anvendt af de danske konger?

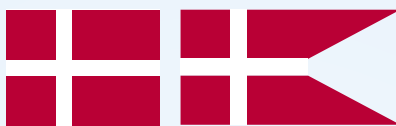
Det vides, at Valdemar Atterdag (1340-1375) brugte det, hvad hans våbenskjold og den hollandske herold Gelre (1334-

1375) viste i værket »Armorial Gelre«, her står et våben for »die Coninc van danmarke« (Danmarks konge), og her er også et Dannebrog at se.

Men inden det bliver glemt, må det fortælles, at forud for Dannebrog fandtes Ravnefanden, en rød dug broderet med Odins hellige ravn, som var vikingernes kendetegn og blev brugt på deres togter i Normandiet. Også Knud den Store skulle have brugt det ved slaget i Ashington i England i 1066. Ved kristendommens indførelse måtte det forsvinde til fordel for Dannebrog, der oprindeligt var kvadratisk og hed Danebroge (danernes klæde med mærke).

Erik af Pommern (1412-1439), af dronning Margrete den førstes familie, indførte dannebrogskorset i sit segl, og fra denne tid er det med i alle rigsvåbnene. Under krigen i Ditmarsken i Holsten i 1400-tallet, hvor danskerne blev besejret af ditmarskerne blev flaget erobret, men generobret i 1559 af hæren under Frederik II og ophængt i Slesvig Domkirke, hvor det af fugtighed og ælde gik til grunde godt 100 år senere.

Man kender ordene splitflag og stutflag, men hvad er hvad? Splitflag har 2 eller 3 spidser og må kun bruges som stats- og orlogsflag. Stutflaget er både et national- og handelsflag, og sidstnævnte måtte indtil 1867 føres med kongelige monogrammer af danske handelsskibe.

Det var kong Christian IV, der 1635 indførte reglerne for Dannebrogshenryttelse, men i 1757 kom nye regler, og 1834 gennemførte kong Frederik VI en ny lov, der forbød almindelige borgere at benytte flaget, og først fra 1854 kunne den almene befolkning anvende det, som de ønskede, og grunden var, at mange mennesker i og efter treårskrigen (1848-1850) mod præjserne flagede med Dannebrog for at vise, på hvilken side de stod.

Hvor gammelt bliver flaget egentligt? 800 års fødselsdag fejres jo i år, men historisk eller mere realistisk set bliver det vel nok kun 700 år her i 2019, så først efter at et århundrede er gået, kan førstnævnte fødselsdag fejres, men man kan jo fejre, som man vil.

Hvordan bruges Dannebrog i dag. Faktisk af mange årsager: ved fødselsdag, dåb, konfirmation, forlovelse, bryllup (borgerlig eller kirkeligt), kobber, - sølv, - guld, - diamant, - krondiamant, - jern og atom-bryllup for at nævne et par og selvfølgelig ved dødsfald med begravelse, hvor flaget hejses på halvstang. Ud over det bruges det som velkomstflag for at vise glæden ved et venskabsbesøg.

Der flages ved nationale sportsskæmpes, ved besøg af de kongelige. Det skal også næv-

nes, at der har været og stadig er mange forskellige kongelige flag. Det vigtigste er vel dronning Margrethes splitflag fra 1972. Der er uden tvivl også andre grunde til at Dannebrog hejses op, såvel positive som negative, men det er for stort et område at beskrive. En »regel« er, at flaget først må hejses op ved solopgang, men ikke tidligere end kl. 8.00 og skal tages ned ved solnedgang. Mon alle holder det?

Til sidst endnu lidt om danske vaner ved brugen af Dannebrog, ikke af stofflaget, men ved brug af små papirflag. Dette gøres ved store og små fødselsdagsfester.

I lagkagen med et tykt lag flødeskum trykkes små papirdannebrog ned efter det antal, der nu fyldes. Ved siden af naturligvis samme antal små stearinlys, der skal kunne gå ud med et kraftigt pust, hvad uden tvivl bliver nok så besværligt, jo ældre man bliver! Endnu en national vane skal nævnes, nemlig at danskerne den 24. december hænger små Dannebrogssflag i en kæde på juletræet ved siden af de andre pyntegenstande, eller man bruger det som bordpynt.

Man kan blive ved med at nævne årsager til at bruge Dannebrog, men nu slut med ordene:

Intet andet land har sådanne følelser for deres flag som Danmarks befolkning har.

Anne Oesterle

Dansk Spejderkorps Sydslesvig, 100 år!

Slesvig-Ligaen ønsker Dansk Spejderkorps Sydslesvig hjerteligt tillykke med 100-års jubilæet, der bliver fejret med et brag af en jamborette den 29.6. - 5.7. 2019 på Spejdergården Tydal.

Lejrens tema er MINDER, og tankerne vil også gå tilbage til korpsets spæde begyndelse i 1919, der startede på hjuldamperen Ægir, der ankom til Flensborg første gang den 7. maj 1919 for at transportere ferieborn til Danmark, der skulle på rekreation i Danmark.

Der berettes om hjuldamperen Ægir andetsteds i bladet.

Første sejlads gik til Fredericia, og ombord på skibet var der nogle grønne drengespejdere, der var med på skibet for at hjælpe til med hele forløbet. Deres leder hed Ejner Jørgensen.

En af de første feriedrenge ombord var Dansk Spejderkorps Sydslesvigs grundlægger, Svend Johannsen, der var så heldig at blive inviteret med på en pinselejr af tropleder Ejner Jørgensen. Det var startskuddet til korpsets oprettelse, for da Svend kom hjem efter ferien, var han så begejstret, at han overtalte en af sine lærere til at oprette en egen KFUM-spejdertrop i Flensborg.

Spejderbevægelse bredte sig lynhurtigt til hele Sydslesvig og kom til at betyde så meget for den sydslesvigske ungdom.

Det er imponerende, at Dansk Spej-

derkorps Sydslesvig har kunnet holde sig i live under naziherredømmet, men det gjorde det, og i 1947 oprettedes et særskilt pigespejderkorps for de danske børn i Sydslesvig, der dog blev slået sammen med drengene til Dansk spejderkorps Sydslesvig i 1972.

De fleste nutildags kender ikke så meget til Dansk Pigespejderkorps Sydslesvig (DPS), men korpset betød uendeligt meget for os, der var medlemmer dér, så nedenstående artikel af Inger Tønnsen fra Flensborg (nu bosiddende i København), skal være en hyldelse til DPS som en del af Dansk Spejderkorps Sydslesvigs stolte historie, og artiklen er yderligt et dejligt minde om en vidunderlig pigespejdertid, der prægede os pigespejdere for livet.

Der skal lyde en hjertelig tak til alle vore ledere, der tog sig så kærligt af os og førte os ind i en verden, der var så spændende og ny, og som styrkede os for livet.

Ami Jessen

Mit spejderliv

af

Inger Tønnsen

Jeg er opvokset i Flensborg Nord og startede efter påske 1955 i 1. klasse på Nørreport-Skolen.

I 3. klasse læste vor klasselærerinde Birthe Hasberg en dag et brev op, som hun havde fået fra Solveig Skovlund, der inviterede klassens piger til møde i Hjemmet i Mariegade, hvor pigespejderne holdt til.

Og sådan blev jeg musvit i Danebod Trop, og det blev begyndelsen til 10 år med friluftsliv og uforglemmelige oplevelser nord og syd for grænsen.

De første år

Den allerførste pinselejr gik til Christianslyst. Vi sov på en stor sovesal og havde naturligvis svært ved at falde til ro i de fremmede omgivelser. Heldigvis kunne min bedste veninde Bido en masse spøgelseshistorier. Bl.a. en om et spøgelse, der en mørk aften bevæger sig gennem et stort, tyst hus og ender allerøverst oppe hos fortælleren, der ligger rystende i sin seng ... "Og klokken 12, så tog han sin kniv frem ... og spidsede sin blyant!"

Senere fulgte patruljeture til Frueskoven og spejderhytten i Engelsby, pinselejre på Christianslyst (62, 64) og Vesterled (63) samt patruljeførertræning og korps-patrulje konkurrence på Tydal (64).

Vi gen-aflagde vort spejderløfte hvert år på en vidunderlig lysning i skoven ved Østersøbadet. Jeg husker vindens susen i trætoppene og bølgenes brusen nedenfor skrænten.

Til nytårsparaderne i Duborg-Skolens gård måtte vi ikke have overtøj på udenpå vor uniform. Vi fik at vide, at et lag aviser under uniformen var det allerbedste værn imod kulden. Sikke noget pjat, de forsøgte at bilde os ind. Jeg skulle i hvert fald ikke stoppes ud med aviser, så jeg stod og frøs tappert i vinterkulden hvert eneste år!

Mange år senere fortalte Kirsten Fabricius mig, at lederne havde tilskyndet os til at tage hjem så hurtigt som muligt efter paraden for at få varmen. Selv havde de en aftale med restauratør Piet Henningsen, der havde skoldhed suppe parat til dem hvert eneste år efter nytårsparaden!

Et helt specielt minde handler om en travetur en smuk forårs-

dag i 1962 Flensborg-Sankelmark-Flensborg sammen med Ami i forbindelse med vores "1. klasses prøve". Hvad vi to 13-14-årige tøser snakkede om undervejs, husker jeg ikke; men i Sankelmark gik vi på kro og fik os en sodavand til den medbragte madpakke. Jo, det var tider!

Natur- og lejroplevelser

Jeg er efternøler med søskende, der er hhv. 6 og 9 år ældre end jeg selv og voksede nærmest op som enebarn. Begge vore forældre var folkeskolelærere, så for mig blev spejdermøderne og -turene et frirum fra et barndomshjem, hvor alting drejede sig om skole og SSF.

Jeg kom til at elske naturen, fordi jeg på spejderturene havde mulighed for at nyde naturen uden at have forpligtelser som at ordne køkkenhave, slå græs og hvad jeg ellers blev sat til derhjemme.

Samarbejde var vigtigt, når vi skulle konkurrere med patruljer fra andre troppe – eller da vi til årsmøde på Eckenerplads skulle konkurrere med spejdere

fra Danmark om hurtigst at slå et telt op.

Den eneste tåbelige opgave, jeg mindes at være blevet stillet, var, da vi i Vesterled blev sat til at hugge små pinde i forskellig længde i stil med 2 stk. à 7 cm, 1 stk. à 10 cm, 3 stk. à 11 cm osv. Strit mente, at vi da bare kunne bruge cm-målet på vort kompas; men vi havde fået at vide, at vi ikke måtte bruge hjælpemidler, og jeg ville – til patruljens store fortrydelse – ikke snyde mig til resultatet. Heller ikke selvom jeg ud af øjenkrogene kunne se, at der rundt omkring os blev brugt både det ene og det andet hjælpemiddel.

Lejrlivet var primitivt, og det er kommet mig til gode senere i mit liv, bl.a. op igennem 70'erne, hvor jeg var bosat i Marokko: Mange steder måtte man nøjes med etagevask og forrette sin nødtørft i et hul i gulvet. Det var ikke en selvfølge, at der var vand i vandhannen hver dag, og mange traditionelle retter blev tilberedt på trækulsbækken på gulvet. Og hvis man ikke lige havde en blæsebælg ved hånden, kunne man jo bruge et stykke pap – ligesom vi på spejderlejr brugte grydelåg for at holde gang i bålet, så vi kunne få vores havregrød.

Ligeledes går der faktisk en lige linje fra det primitive spejderliv til 70'ernes ø-lejre og vore dages historiske værksteder.

Privilegerede sydslesvigere

Når vi var på spejderlejr nord for grænsen, blev vi behandlet rent ud sagt fyrsteligt og nød privilegier, blot fordi vi var fra Sydslesvig. Eksempelvis fremtryllede man i Faxe Ladeplads en håndfuld cykler og madpakker til os, så vi kunne tage på tur i det naturskønne Feddet. Jeg mindes stadig det helt utrolige fugleliv derude, udsigten over Faxe bugt og denne her fornemmelse af frihed og af at være ét med naturen.

Vi fik hilst på Dronning Ingrid og Prinsesse Benedikte – og endda på Lady Baden-Powell. Og det er på KFUK-spejdernes landslejr på Hald i 1962 og på seniorjamboretten i Virklund v. Silkeborg i 1965, at jeg har oplevet min ungdoms stjernestunder – intet mindre:

Til afslutningsceremonien på KFUK-spejdernes landslejr på Hald udvalgte man en spejder fra 10 forskellige lande, der på hver deres sprog skulle fremsige et af spejderlovens bud. Og der stod jeg i min blå uniform med det gule tørklæde – en bitte genert Flensborg-pige – og fremsagde med skælvende stemme spejderlovens tiende bud foran alle lejrdelegerne og de fremmødte honoratiore: “En spejder er ren i tanke, ord

og handling”. Ikke noget dårligt motto at tage med sig ud i livet.

På seniorjamboretten i Virklund v. Silkeborg blev jeg og Lis udvalgt til at hejse flaget den dag, prinsesse Benedikte besøgte lejren. Jeg blev advaret om, at flagsnoren let kunne glide, når man havde gallahandsker på. Jeg husker, det kom bag på mig, hvor uendelig høj flagstangen syntes, når man stod tæt på den og kiggede op mod toppen, og det var ganske umuligt at se, hvor langt flaget var nået op. Som ved et mirakel mærkede jeg et klik – et kort øjeblik efter at flagsangen var forstummet. Flaget havde nået toppen med en usædvanlig præcision, og jeg høstede megen ros bagefter ...

Livsvarige venskaber

Men det allervigtigste, som min spejdertid har givet mig, er livsvarige venskaber ... ægte venskaber i den virkelige verden:

I mange år er jeg, hver gang jeg var i Flensborg, lige smuttet forbi biblioteket for at se, om Blide havde tid til en kop kaffe og en snak. Og jeg har

mødtes med Ami for mange gode snakke.

Tilbage i 2010 var vi et par stykker, der fik den idé, at vi ville finde frem til vore gamle spejderkammerater og arrangere et rigtigt spejdertræf. Vi fandt frem til knap 30 adresser, og i sommeren 2011 mødtes en 12-14 gamle spejdere i Sønderborg for at opfriske gamle minder, se på billeder fra de mange ture og synge de gamle sange – inkl. de ind i mellem ikke helt sturerene omdigtninger, vi lavede dengang for mere end 50 år siden.

I efteråret 2018 mødtes vi for 8. gang. Vi har mødtes i Sønderborg, på Broagerland, ved Silkeborg - og på Tydal naturligvis. Vi kommer tilrejsende fra Nordsjælland, København, Odense, Løgstør, Esbjerg, Aarhus, Sønderborg, Ejderstedt, Angel og naturligvis Flensborg og omegn – og det er da godt gået i betragtning af, at vi har nået "reparationsalderen", hvor helbredet ind i mellem skranter.

Fra mødet på Tydal 2018

At vi kan samle så mange, må alt andet lige betyde, at vor spejdertid har haft uudslettelig betydning for os. Til vor store glæde har også Kirsten Fabricius deltaget et par gange.

Vi har fået dejlige hilsener fra dem, der ikke har kunnet deltage:

"Spejderarbejdet sluttede for mig dengang i Flensborg, men jeg kigger af og til i min lille æske med stjerner, gallasløjfe m.v. og mindes ..."

"På mine ture ned på biblioteket går jeg altid gennem Mariegade, forbi Hjemmet: ja, man fik ikke megen træning som patruljefører. Nysgerrige drenge, der ville "besøge" os på Christianslyst. Kirsten, der altid sov på drømmeseng i teltet på grund af græsallergi. Bestikkelse med middagsinvitation til lederne, så man vandt korpsturneringen. Og når jeg går lange ture, kan jeg stadig finde på at nynne "vi sad ved samme spand med fingrene i vand"."

Dagsordenen til vore træf er typisk: snakke, synge, snakke ... snakke, synge, snakke. Og når vi lørdag eftermiddag tager en lang spadseretur ud i naturen, finder vi måske sammen to og to og får en fortrolig snak eller filosoferer over livets store spørgsmål.

Spejdertiden kombineret med en opvækst i Sydslesvig har været med til at skabe helt exceptionelle bånd imellem os.

En gang spejder – altid spejder

Jeg har ind i mellem hørt fra forskellige sider, at de unge mennesker, der har været spejdere, kan noget, som andre ikke

kan: De er ikke bange for at påtage sig frivilligt arbejde og tage ansvar – og de fuldfører, hvad de har forpligtet sig til.

For mit eget vedkommende tror jeg nu, at det snarere er en kombination af spejdertiden og en opvækst i det danske mindretal, der har gjort mig til den jeg er, og som har rustet mig til et liv i et andet mindretal end barndommens.

I snart 30 år har jeg været involveret i forskelligt tværreligiøst dialogarbejde både herhjemme og i udlandet, og jeg har været med til at udarbejde undervisningsmaterialer om mangfoldighed og antidiskrimination. De seneste 15 år har jeg været med i et skoleprojekt, hvor fællesskabet mellem de tre monoteistiske religioner tages op. Menneskeret, medansvar samt forståelse og respekt for det anderledes har været en rød tråd igennem mit forfatterskab.

Og det har slået mig, at mine med-kombattanter ofte – ligesom jeg selv – har tilknytning til grænselandet, hvor mangfoldighed er en naturlig del af hverdagen. Vi ved, hvad det vil sige at tilhøre et mindretal. Vi ved, at et mindretal er afhængig af ildsjæle og frivillighed. Vi ved, at man som mindretal har både pligter og rettigheder. Vi ved, at mangfoldighed kan være en styrke og en berigelse. Og vi ved, at retten til forskellighed er værd at kæmpe for – og kamp må der til, hvis livet skal gro!

Inger Tønnsen

Hey, ho for hjuldamperen Ægir!

ved
Ami Jessen

Alle børn i Danmark kender nys afdøde folkekære sanger Kim Larsens hyldest til det danske hospitalsskib Jutlandia, der tog sig ikke kun af sårede soldater men også af sårede civile under Korea-krigen. Da var det atter Danmark, der gav af hjertet til dem, der var i nød, men ingen har mig bekendt endnu skrevet en hyldestsang til hjuldamperen, postbåden Ægir, dens mandskab og de folk, der stod bag det kæmpemæssige ferie børnsprojekt, der blev sat i gang i februar 1919.

Hjuldamperen Ægir transporterede tusindvis af sønderjyske ferie børn, de nordslesvigske- og de sydslesvigske børn, både dansksindede og tyske, til rekreati onsophold- ferieophold i Kongeriget Danmark med start den 8. maj 1919.

Ægir ved kajen i Flensburg

En decideret hyldestsang til skibet Ægir og til alle implicerede ville virkelig have været på sin plads, men det kan jo nås endnu.

Det var bare så stort gjort af Danmark at hente de mange sønderjyske/sydslesvigske børn til et rekreati ons-ferieophold i Danmark. Det var starten på en helt usædvanlig, varmhjertet, personlig og humanitær indsats for en kæmpemæssig flok børn og dermed også for deres familier, der kontinuerligt blev ved og stadig fortsættes gennem sydslesvigske børns ferierejser til Danmark.

Jeg, der er født i Flensburg i 1947, må lidt

skamfuldt indrømme, at jeg først hørte om skibet Ægir, da jeg allerede i en ret så fremskredne alder læste om Sven Johannsen og hans møde med danske spejdere på Hjuldamperen Ægir i 1919. Senere, sidste år, berettede min amerikanske Facebookveninde, Ricky Boleman, der har rod i Flensburg, om sin mors og mosters ferierejse med skibet Ægir til Kalundborg og derfra til Eggeslevmagle ved Skælskør. Min interesse blev vakt, og jeg googled mig for nyligt frem til information om Danmarks humanitære tiltag for sønderjyske børn, både de dansksindede og de tysksindede, i 1919 og i åre-

Hey, ho for hjuldamperen Ægir!

ne fremover. På Google fandt jeg så blandt andet en fremragende film, der i 2012 er blevet tilrettelagt af historiker og museumsinspektør René Rasmussen under Studieafdelingen for Dansk Centralbibliotek for Flensborg. Denne film er en del af en helt usædvanlig historisk kavalkade af beretninger og film om hele 1. Verdenskrig, som man ikke må gå glip af. Find beretningerne ved at søge efter »Den store krig«. Det er et fantastisk flot og fremragende arbejde, der er frit tilgængeligt for offentligheden. Det var yderst spændende og bevægende at se filmen om dampskibet Ægir, der kan findes på nettet ved at klikke sig ind på youtube under følgende link

<https://www.youtube.com/watch?v=oDEcKiGR2-g>

og der kan man finde særdeles mange oplysninger om hjuldamperen Ægir og ferierejserne i filmform med autentiske og glimrende filmsnit fra 1919.

Ligeledes kan man på nettet finde et digert værk som PDF med titlen

»Spredte glimt af sønderjyske krigsfangers Hjemtransport på dansk Køl via danske Havne efter 1ste Verdenskrigs Afslutning i 1918.....«, hvor der i afsnit 28 berettes om Hjuldamperen Ægirs togter fra Flensborg til forskellige havne i Danmark og tilbage igen. For mig at se et ganske enestående værk.

Inden afstemningen i 1920 gik grænsen mellem Danmark og Preussen ved Kongeåen syd for Kolding. Danmark havde ikke været med i 1. Verdenskrig, og i 1919 rettedes Danmarks blik mod Sønderjylland i håbet om at vinde Sønderjylland tilbage via en afstemning. Men øjnene rettedes også mod en sultende sønderjysk befolkning, der havde lidt stor nød under verdenskrigen. Således var også Flensborg præget af forhultede, udsultede mennesker, hvor især børnene led under deres opvækst. Da tog Moder Danmark affære!

Der blev dannet komitéer spredt ud over hele Kongeriget Danmark, der bar navnet »Slesvigske Børns Ferieophold«. Komitéen blev ledet af Generalinde Julie Ramsing og af Grosserer V. Aage Møller.

Foto: Arkiv / Dansk Centralbibliotek, Flensborg

En stor flok børn og voksne står ved landgangsbroen til "Ægir", på broen står Julie Ramsing med en blomsterbuket i hånden, og taler. Der er lige blevet delt brød ud, efter "Ægirs" hjemkomst med feriebørnene.

Overalt i landet blev der oprettet underkomitéer. I Flensborg var det Grosserer Niels Uldall, der koordinerede ferietransporterne.

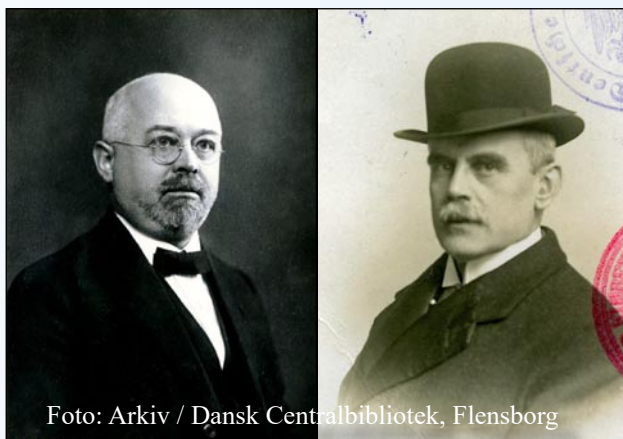

Foto: Arkiv / Dansk Centralbibliotek, Flensborg

Købmand Niels Uldall

Grosserer Aage Møller

S/S Ægir blev bygget i 1883 og var ejet af DSB, der benyttede det som postdamper. Første transport af de sønderjyske børn gik til Fredericia den 8. maj. Ægir var ankommet til Flensborg fra Korsør aftenen i forvejen. Fra Fredericia gik feriebørnstransporten så videre med tog til en række nordjyske byer og landsbyer. Men i hele maj måned gik der så i alt 8 skibstransporter med Ægir til forskellige danske havne fordelt over hele landet. Også børn fra Slesvig by

Hey, ho for hjuldamperen Ægir!

blev hentet med tog fra Slesvig Banegård, hvorfra de så blev transporteret med Ægir til Lolland. Danmarks indsats for de sydslesvigske feriebørn fortsatte efter afstemningen i 1920. I begyndelsen sejlede børnene stadig med Ægir, men så blev transporten gennemført pr. tog.

Se filmen og læs rapporten og find endnu mere på Google og i Studieafdelingen på Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig.

Foto: Arkiv / Dansk Centralbibliotek, Flensborg

**Vi elsker dig, Danmark, skrev Ricky Boleman i sin beretning om sine ferierejser i Danmark!
Jeg kan kun tilslutte mig.**

Det var i 1949 eller cirka der omkring
Da der var krig i Korea
Skibet hed Jutlandia, og det kom vidt omkring
For der var krig i Korea
Udstyret fra kælder til sal
Som et flydende hospital
Hey ho!
For Jutlandia
Hun kommer som kaldet til slaget
Hjemme er jægeren
Hjemvendt fra jagt
Og sømanden hjemvendt fra havet

Kim Larsen

I 1919 kom et skib til vor havn i Flensborg by,
Og det var sendt fra Danmark.
Tusindvis af børn fandt i skibet nu et ly.
Rejsen gik til Danmark.
Smørrebrød og boller fik de nu om bord,
Knus og kram og mange kære ord.
Hey ho!
For Ægir, vor båd,
Som kommer til Flensborg i nøden.
Hjemme i Danmark,
Der vågnes til dåd
At hjælpe med tøj og med føden.

Ami Jessen

Foto: Arkiv / Dansk Centralbibliotek, Flensborg

Jutlandia

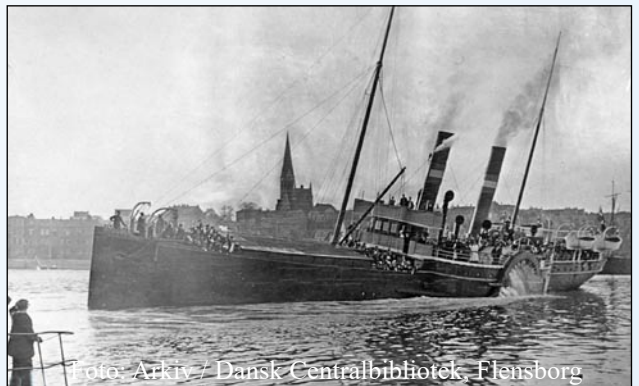

Foto: Arkiv / Dansk Centralbibliotek, Flensborg

Ægir

Ami Jessen

Risby Danske Skole takker Slesvig-Ligaen for hjælpen

Risby Danske Skole vil gerne sige Slesvig-Ligaen rigtig mange tak for gaven til indkøb af iPads.

Nu har vi endelig fået et antal, så en hel klasse kan bruge dem. De bliver brugt jævnligt, da vi efterhånden har rigtig mange portaler/sider, som skolen kan bruge.

Jeg har vedlagt et billed, hvor man kan se, hvordan de bruges.

Eleverne går rigtig meget op i det. De er efterhånden blevet dygtigere end os lærer til at bruge dem.

Endnu engang rigtig mange tak for støtten.

*Niels-Jørgen Hansen
Skoleinspektør
Risby Danske Skole*

Foto: Risby Danske Skole

På billedet kan man se, hvordan de bliver brugt.

af
Bahne Bahnsen
formand for Friisk Foriining

Friisk Foriining er en organisation som vil fremme det frisiske sprog og kultur og er bosat i Nordfrisland i Tyskland i delstaten Slesvig-Holsten. Friserne er et selvstændigt mindretal.

Det er uvist, hvornår friserne bosætter sig i Nordfrisland, det sker i forskellige bølger og forskudte tidsintervaller.

Men man kan sige, at de første friser kom omkring 700-tallet fra Vestfrisland for at bosætte sig først på øerne og så ca. 300 år senere på fastlandet.

Den bosættelse kan også høres på sproget, da det frisk, der bliver talt på øerne, har større forskel til det frisk, der bliver talt på fastlandet.

Friisk Foriining blev grundlagt i 1923 som Frisisk-Forening i

Risum i den legendariske kro Fraslönj.

Friisk Foriining betragter friserne som et eget folk. Foreningen har 650 medlemmer og har fremme af frisk sprog og af en frisk folkelig bevidsthed som hovedmål for sit virke.

Friisk Foriining er også en politisk organisation og har igennem den første formand, Johannes Oldsen, altid arbejdet med politiske emner og politisk agitation.

Under Anden Verdenskrig indtog Johannes Oldsen en anti-nazistisk holdning og var i husarrest og havde skriveforbud.

I vores formål tager vi udgangspunkt i vores geografiske placering, nemlig i Nordfrisland, og er nordisk orienterede. Her må vi også tage i betragtning, at nordfriserne i flere århundreder har været en del af den danske helstat, helt indtil 1864.

Da nordfriserne var meget mobile i kraft af deres lette adgang til havet og vandvejene i vadehavet og deres produktion af salt, kvæg, får, heste osv, bevægede de sig lige fra Bergen og Kistiansand i Norge ind i Danmark og ned til Nederlandene.

Mange gange bosatte de sig – blev gift – og forsvandt ud af det friske fællesskab.

Frisere, der bosatte sig i Danmark - og dem er der hundreder af - var gode til at assimilere sig og blev en del af den danske kultur.

Flere forsøg på, at etablere frisk-danske foreninger eller

at holde kontakt til hinanden i Danmark og tilbage til Frisland er ikke lykkedes.

Men sådan er det ikke kun i Danmark for udvandrede friser. En hel koloni bosatte sig i Kristiansand i Norge, blev gift der, og blev lige så stille assimileret.

Tilsvarende ser vi tendenser af blandt udvandrede friser i USA. Her kan vi dog iagttagende, at de har forbindelse med hinanden i deres familier, selv efter mere end 100 års udvandring.

Måske var det en ide i Danmark, at starte en frisk-dansk hjemmeside, hvor efterkommere af friser kunne få svar på nogle af de spørgsmål, de måtte have til frisk kultur og skikke?

Fra Friisk Foriinings side er vi også altid interesseret i at komme ud til foreninger i Danmark og fortælle om vores nutidige arbejde.

Vi gennemfører sprogundervisning i frisk for voksne. Udsender det frisksprogede blad Friisk Tising (Friske Nyheder). Udgiver bøger og afholder hvert år et efterårshøjskoleophold på Jaruplund Højskole. Vi kalder det harfsthuuchschölj, og ved forskellige aktiviteter

tales der kun frisisk.

Friisk Foriining arrangerer teaterforestillinger, afholder musicals og udgiver ordbøger.

Inden for kort tid udkommer der en frisisk online-ordbog, som kan bruges via PC og mobiltelefon.

Vi arrangerer sprogrejser, sidste år til Baskerlandet. I år går turen til Isle of Man, og i 2020 planlægger vi en tur til New York, hvor vi vil gå i fodsporene af nogle af de frisere, der var med til at grundlægge »Det nye Amsterdam« fra omkring 1610. Guvernør Pieter van Stuyvesant, der var vestfriser og købte Manhattan af Indianerne, vil vi også prøve på at gå i fodsporene af.

Friisk Foriining samarbejder med Det Danske Mindretal i Sydslesvig og politisk med SSW, som vi selv var med til at oprette efter Anden Verdenskrig.

En af stifterne af SSW var blandt andet min far Berthold

Bahnsen, der var landdagsmand i den Slesvig-Holstenske Landdag fra 1947 til 1971.

For interesserede kan jeg oplyse, at der er skrevet en bog om Berthold Bahnsen i 2015. Og udgivet af Friisk foriining i samarbejde med Nordfriisk

Instituut.

Vi arbejder politisk i kommuner, i kredsen og i Landdagen, hvor Lars Harms er gruppeformand for SSW.

Og vi er medlem af FUEN, føderationen af europæiske mindretal, og vi dyrker ihærdigt vores interfrisiske samarbejde med vest- og østfriserne, i det vi mødes flere gange om året.

Næste gang på Helgoland fra den 23. - 26. maj 2019.

Jeg vil her gerne takke alle dem i Danmark, der støtter vores arbejde i Nordfrisland for frisisk kultur, og for at bevare vores sprog.

Bahne Bahnsen

Friisk Foriining

Friisk Foriining

Süderstr 6

D-25821 Bredstedt/Bräist

Tlf.: 0049-4671-6024154

info@friiske.de

“Husum-Schwesing – en koncentrationslejr i grænselandet”

En mørk og kold januar aften i 1983 skulle komme til at markere både afslutningen og begyndelsen på en historie, der MÅTTE fortælles og som SKAL huskes.

Det var unge mennesker fra Husums flertalsbefolkning, opvokset i efterkrigstidens Tyskland, der som afslutning på deres studier MÅTTE fortælle offentligheden om, hvad de havde fundet frem til om “den glemte koncentrationslejr ved Husum”. Og det er vi andre – gamle som unge –, der SKAL lytte til den historie, de havde fundet frem til og som i dag fastholdes og videregives i

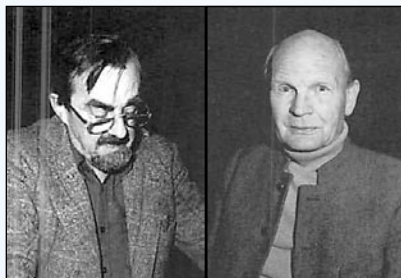
“KZ-Gedenkstätte Husum-Schwesing”.

Som nævnt begyndte det hele en januar aften i 1983. Ikke en tilfældig aften i den måned og det år, men søndag den 30. januar!

Den dag markerede man overalt i forbundsrepublikken Tyskland og DDR 50-året for “Die Machtergreifung der NSDAP”. I Husum indbød kredsen omkring de unge studerende til foredrag om “Koncentrationslejren ved Svesing”. Mødestedet var “Husumhus”, Det danske Mindretals næsten nybyggede forsamlingshus i Neustadt, oplægsholdere var tidligere fanger fra lejren bl.a. lægen Paul Tygesen, journali-

sten Benjamin Mørch, repræsentanter for efterladt fra den hollandske by Putten og delta-gertallet var svimlende. Mere end 700 interesserede fra hele landsdelen samt fra Danmark, Polen og Holland var kommet for at blive klogere på, hvad det var for en historie de flade arealer ved landsbyen Schwesing havde gemt på i så mange år, “at det var blevet glemt”.

Benjamin Mørchs (tv) og Paul Tygesens ord den 30. januar 1983 gav i helt særlig grad indsigt i fangernes vilkår i Svesinglejren. Det faldt dem ikke let at videregive deres oplevelser, men historien skulle fortælles.

Tidsvidnernes personlige beretninger om livet i Svesinglejren var voldsomme og gribende. Man kunne høre en knappenål falde til gulvet i hele det overfyldte hus, mens grusomhederne i lejren gik op for alle os, der var til stede denne 30. januar i 1983.

Efter den aften var der i mange kredse enighed om, at det tidligere lejrområde skulle un-

dersøges yderligere og at der på stedet skulle etableres et mindested for eftertiden.

Trods nogen modstand fra flere af de lokale borgere, blev det besluttet at udlægge dele af de tidligere lejrarealer til et mindested, og i 1987 købte Kreis Nordfrisland jorden. Billedhuggeren Ulrich Lindow fik opgaven med at bygge et anlæg til erindring og eftertanke. Den runde plads med stensøjlen i midten og den lukkede fængselslignende bygning i lejrens udkant blev således det første element i det område, der i dag er et stykke erindringskultur i sig selv.

Ulrich Lindow's monument fra 1980'erne. I midten af den murede cirkel står en stensøjle. Den skal man forbi, for at komme til den røde fængselslignende murstensbygning, der er uden vinduer og med én åbning - en gitterdør.

Den historie, der fortælles i “KZ-Gedenkstätte Husum-Schwesing”, kan betegnes som “kort men grusom”.

KZ-lejren Husum-Schwesing eksisterede fra slutningen af september 1944 til slutningen af december samme år – altså i tre måneder. En allerede ek-

sisterende lejr fra dengang flyvepladsen ved Schwesing blev bygget i 1938 blev omdannet til underlejr under KZ – Neuengamme ved Hamborg. Herfra var fangerne blevet fragtet nordpå med tog – i kreaturvogne. De omkring 2600 fanger, der kom fra bl.a. Danmark, Polen og Holland, blev betragtet som nødvendig arbejdskraft til krigsopgaver. Opgaven for fangerne i Svesinglejren var at etablere panserværnsgrave langs den sydslesvigske vestkyst, den såkaldte “Friservold”. Dette forgik ved håndkraft. Alle, der kender til egnen véd, at grøftegravning i marskområdet er en våd og næste håbløs opgave. De fleste fanger stod da også i vand i de mange arbejdstimer, før de igen vendte tilbage til lejren – til fods. Madrationerne var utilstrækkelige i størrelse og næringsindhold og sygdom raserede stort set fra dag ét. Dødstallet var omfattende og kort efter juleaften 1944 opgav ledelsen lejren, der havde påført næsten 3000 mennesker ufattelige lidelser og kostet mange hundrede livet. På Ostfriedhof ved Flensburger Chaussee i Husum er lejrens døde lagt i en fællesgrav.

“KZ-Gedenkstätte Husum-Schwesing”, hvis første mindeelementer blev bygget i 1987 er siden løbende udbygget med flere mindeskulpturer. Meget markant fremstår i dag de mange “Jernstopler”, der markerer hver enkelte døde. “Stolperne” står spredt i græsset over et større areal, som man kan vandre igennem.

Indgangen til “Pladsen med Jernstopperne” – på tysk “Stehlenfeld” – fra år 2002, som Ulrich Lindow også var arkitekt på. En stolpe markerer én person, der døde under opholdet i Svesinglejren.

Undervejs kan man også se de få oprindelige elementer, der står tilbage fra lejren. Det drejer sig om “Brandhanen”, der af flere tidligere fanger huskes for, at det var oven på dén, man som straf kunne blive beordret til at sidde i timevis!

Brandhanen, der stod direkte ud til lejrgaden. Som straf kunne fanger blive beordret til at sidde på toppen af den i timevis.

Fra den tidligere køkkenbygning står skorstenen tilbage, og ellers ses kun enkelte betonfun-

damenter stikke op af græsset langs den oprindelige lejrgade.

Den seneste opdatering på formidlingsområdet er fra 2017, hvor nedrivningen af et par boliger og fjernelse af nogle kratområder gav plads til et lille nyt informationshus. Den digitale udbygning har betydet, at man også uden en levende guide kan danne sig et indtryk af, hvad der skete på stedet i de sidste par måneder af 1944, hvor lejren var en del af KZ-Neuengammes vidtforgrene net af underlejre. Dette var i øvrigt ikke kun tilfældet for Svesinglejren, men også lejren i Ladelund tæt ved den dansk-tyske grænse.

Afsluttende et tankevækkende og ikke uinteressant spørgsmål, som jeg hørte historikker Ph.d. Jens-Chr. Hansen stille som afslutning på et foredrag om “KZ-Gedenkstätte Husum-Schwesing”: “Vil vi også fremover kunne regne med opbakning til vedligeholdelse og opdatering af erindringssteder som “Husum-Schwesing-lejren”?

Måske – måske ikke? Men et besøg på “Erindringsstedet Husum-Svesing”, som ligger ved landsbyen Schwesing fem km nordøst for Husum ved B200, er absolut anbefalelsesværdigt. På den måde kan den enkelt måske være med til at bekæmpe den “glemsels-kultur”, som vi kender i flere sammenhænge, og som næsten var ved at få magt over den historie, der knytter sig til Svesinglejren?

Kirsten la Cour
Skovlund i april 2019

Historien om et flygel

Det gamle klaver

I mange år glædede elever og lærere ved Jes Kruse-Skolen sig over skolens klaver, som stod i aulaen og blev brugt ved morgensang mange gange i løbet af ugen. Klaveret havde altid stået der, og ingen vidste hvor gammelt det var. Mangen en musiklærer har spillet på det i løbet af årene; men som tiden gik, kom det til at se lidt brugt ud, og det kunne også høres på lyden.

Det blev stemt; men klaverstemmeren advarede. Måske var klaverets tid snart omme. Vi fortsatte dog med morgensang, og tangenter og fodpedaler blev betjent og det lød så godt, som det nu kunne lade sig gøre.

Der måtte ske noget

For et par år siden nåede musiklærere og andre ved skolen dertil, at nu måtte der ske noget. Selve morgensangen foregik i en glad og positiv stemning, og eleverne sang oftest af hjertens lyst. Det kunne vi ikke leve op til med det gamle klaver. Nu satte en tangent sig også fast ind i mellem og den ene fodpedal måtte af og til samles op. Ud af snakken kom ideen om, at vi kunne udfordre eleverne til selv at hjælpe med til at samle penge til et nyt klaver. Det var skolens godt 300 elever med på. Det årlige motionsløb på Promenaden ved stranden

Foto: Joachim Magens

i Egernførde blev omdøbt til Sponsorløb, og så lavede eleverne aftaler med familie og andre om at sponsorere eleven med et aftalt beløb pr km. I det fineste efterårsvejr løb eleverne frem og tilbage på den brolagte promenaden til mange forbi-passerende store forundring. Vi løber for et nyt skoleklaver, hørte man elever forklarer hæsblæsende. Røde kinder og markeringer på håndryggen var beviserne på et antal løbet kilometer, og så skulle pengene krasses ind i efterårsferien. Det blev i alt til knap 6000 €.

Hjælp udefra

Desværre var det ikke nok til et nyt klaver, og alle var enige om, at der måtte hentes hjælp ved forskellige fonde. Firma Behn i Egernførde, som er et bryggeri, havde fødselsdag, og en indsamling hos firmaet gav så godt et resultat, at familien bag Behn forærede alle

byens skoler et beløb. Vi fik næsten 1000 €, sagde tak og lagde pengene på kontoen til det nye klaver. Så fik vi hjælp fra Peter Kragelunds Mindefond og Brd. Broust legatet; men allerstørst blev gaven fra Slesvig-Ligaen. Ved det årlige landsmøde i 2017 fik skoleinspektøren overrakt en konvolut med 67.000 kr., som hurtigst muligt måtte gemmes i skolens "Franz Jaeger". De blev senere omvekslet til Euro og sat ind på kontoen. Nu var vi godt på vej – ja så godt, at musiklærerne begyndte at snakke om et flygel! I samarbejdsrådet begyndte man også at røre på sig: Et flygel, javel! Så ville rådets forældrefond også spæde til, og det gav mod.

Et velment tilbud

Ting tager tid, og midt i forløbet blev Jes Kruse-Skolen kontaktet af en familie i København. De havde hørt om ønsket om et flygel. De havde et stående

Tak for hjælpen fra Egernførde

hos sig, som de ville forære væk til en glad modtager. Det kunne jo være Jes Kruse-Skolen? En musiklærer blev sendt afsted for at tjekke deres flygel og meldte tilbage, at alt var i orden. Vi takkede ja, og transporten blev organiseret via et særligt flygel-flyttefirma. Glæden var stor i Egernførde; men i baghovedet spøjte tankerne om de indsamlede midler; men den tid den sorg. Velankommet til skolen blev flygelet samlet og stillet op. Der blev spillet på det; men musiklærerne var hurtigt enige om, at der skulle en klaverstemmer til. Flygelet blev stemt; men samtidig inspiceret af fageksperten. Der var noget, som ikke stemte. Det viste sig, at det gamle flygel havde lidt skade under transporten eller i omstillingen fra en velopvarmet stue til en temperaturreguleret aula. Vi måtte indse, at det, der havde været en flot gave fra familien, nu var et instrument med store mangler. En reparation ville være for risikabelt, vurdere fageksperten.

Tilbage til start

Vi var slået tilbage til start. Og dog alligevel ikke, for vi havde jo summen af de indsamlede midler. De ventede på en måde på at blive brugt efter hensigten. Vi tog derfor kontakt til en professionel klaverbygger, som holdt til i en lagerbygning uden for Kiel. "Das Klavierwerkstatt" hed det. Efter et par besøg på hans lager nåede vi

frem til lige netop det flygel, som efter hans og vore egne forestillinger ville passe til Jes Kruse-Skolens aula: Sort, skinnende og ikke særligt gammelt. Lyden var god – ikke for hård og efter lidt prøvespil blev vi enige. 18.000 € og flygelet var vores. Det var de penge, som vi havde til formålet, så nu gik alt pludselig op i en højere enhed.

Det var derfor en stor dag, da firmaet leverede flygelet og vi kunne tage det i brug. Det betjenes for det meste af lærer Markus Metzler, og det bruges primært til vore 3 morgensamlinger, hvor hele skolen i løbet af ugen møder op i aulaen. Det bruges også, når vi øver til Spil Dansk dagen i november, hvor alle klasser møder frivilligt op

et antal gange inden den store dag, og hvor vi med elever, medarbejdere og forældre fra hele fællesskoledistriktet synger på Rådhuspladsen i Egernførde.

En stor tak til Slesvig-Ligaen

Tilbage bliver at sige en stor tak til alle for, at det kunne lykkes. Tak til elever og medarbejdere, som tålmodigt ventede på, at flygelet blev købt; men allermest tak til Slesvig-Ligaen, som med den store gave på 67.000 kr. gjorde det muligt, at vi kunne gå fra klaver til flygel.

Flygelet vil derfor altid være et synligt tegn på Slesvig-Ligaens varme følelser for den skole, som foreningen i 1949 med Peter Kragelund som foregangsmand var med til at lægge grundstenen til.

Peter Olesen Müller

Slesvig-Ligaens Landsmøde 2019

Lørdag, den 05. oktober 2019, kl. 13.00

Folkehjem
Haderslevvej 7
6200 Aabenraa

Dagsorden

1. Valg af dirigent.
2. Valg af protokolfører og 2 stemmetællere.
3. Formandens beretning.
4. Fremlæggelse af foreningens regnskab til godkendelse (bilag 1), samt fremlæggelse af fondens regnskab (bilag 2). Bilagene er trykt i Thyra's Vold nr. 912.
5. Fremlæggelse af det kommende års driftsbudget til godkendelse.
6. Valg af bestyrelsesmedlem - på valg er Anne-Marie Thorup og Jens Hønholt.
7. Valg af 2 suppleanter - på valg er Kerstin Pauls.
Valg af statsautoriseret / registreret revisor.
Bestyrelsen foreslår genvalg af SY: Ernst & Young P/S, Nørre Havnegade 43, 6400 Sønderborg.
8. Behandling af indkomne forslag.
9. Eventuelt - herunder uddeling af Slesvig-Ligaens legat.

Ansøgninger om støtte fra Slesvig-Ligaens Fond

Foreninger og institutioner, hjemmehørende i Sydslesvig, kan søge støtte fra Slesvig-Ligaens Fond til kulturelt og humanitært arbejde i Sydslesvig.

Ansøgningsskema kan hentes på vores hjemmeside: www.slesvigligaen.dk. Det udfyldte skema returneres inden 31. august hvert år til foreningens formand.

(Husk at anføre tydelig telefonnummer og e-mail-adresse)

På det første styrelsesmøde efter ovennævnte ansøgningsfrist vil indkomne ansøgninger blive behandlet, og evt. bevilget støtte vil efterfølgende blive udbetalt.

Regnskab 2018

I henhold til Slesvig-Ligaens vedtægters § 5 offentliggøres regnskabet her.

Foreningens driftsregnskab (alle beløb i DKK)

Indtægter	2018	2017	2016
Kontingent	43.850	57.710	16.800
Bidrag, renter og udbytte	13.132		153.037
	56.982		169.837
Udgifter			
Drift, kontorhold m.v.	68.771	119.071	76.642
Thyras Vold	41.229	35.665	45.790
	110.000	154.736	122.432
Overskud / underskud	-53.018	-97.026	47.405
Indsamlinger og uddelinger			
Indgået bidrag og gaver	33.668	35.373	42.320
Til disposition	33.668	35.373	42.320
Årets resultat	-53.018	-97.026	47.405
Uddelt støtte i Sydslesvig			10.000
Uddelt støtte G & H Thranes Fond		-3.178.486	
Overført til Slesvig-Ligaens Fond	-19.350	-3.240.139	79.725
Der disponeres således:			
Hensat Landsindsamling	6.030	315	9.209
Hans F. Thranes Fond	0	-3.134.366	190.831
Hensat til senere disposition	-25.380	-106.088	-120.315
	-19.350	-3.240.139	79.725
Balance pr. 31. dec. 2014			
Aktiver			
Tilgodehavender	8.927	27.216	136.726
Aktier			415.980
Obligationer & investeringsbeviser	224.536	277.369	2.888.685
Slesvigs Erhvervsfond	80.647	80.405	80.000
Flensborg Avis	48.926	48.779	48.710
Union Bank	52.271	52.114	48.324
Likvid beholdning	101.499	126.612	210.715
Aktiver ialt	516.806	612.495	3.829.432
Passiver			
Egenkapital	518.792	631.548	671.535
Årets kursregulering	-52.833	-6.668	80.329
Hensat til senere disposition	-25.380	-106.088	120.316
Egenkapital	440.579	518.792	631.548
Hensat forpligtelse særlige formål			
Landsindsamlingen	46.863	40.833	40.518
Hans F. Thranes Fond	0	0	3.134.366
Hensatte forpligtelser	46.863	40.833	3.174.884
Kortfristet gældsforpligtelse	29.364	52.870	23.000
Passiver ialt	516.806	612.495	3.829.432

Ernst & Young
 Revisionspartnerselskab
 Sønderborg, den 05. marts 2019
 Jan Thietje
 Statsautoriseret revisor

Det foreliggende regnskab indstilles til Landsmødets godkendelse

Regnskab 2018 Slesvig-Ligaens Fond

I henhold til fondens vedtægters § 7 offentliggøres regnskabet her.

(Alle beløb i DKK)

Fondens driftsregnskab

<u>Indtægter</u>	2018	2017	2016
Bidrag, renter og udbytte	141.198	262.855	237.810
Kurstab			
Udgifter	141.198	262.855	237.810
Drift, revision m.v.	11.939	12.113	12.517
Forvaltningsgebyr	4.125	2.995	3.065
	16.064	15.108	15.581
Årets resultat før skat	125.134	247.790	222.269
Skat inkl. tillæg / fradrag	-26		
Årets nettoresultat	125.160	247.790	222.269

Årets nettoresultat fordeles således:

Uddelinger	144.330	136.000	175.950
Konsolidering 25% af nettoresultat	-128.342	101.430	
Kursgevinst	10.140		
Overførsel til disponibl kapital	99.032	10.360	46.319
	125.160	247.790	222.269

Balance pr. 31. dec. 2012

Aktiver

Bundne aktiver	3.727.378	4.111.874	4.037.651
Disponible aktiver	371.854	272.822	134.652
Aktiver ialt	4.099.232	4.384.696	4.172.303

Passiver

Bunden Egenkapital	3.727.378	4.111.874	4.037.651
Disponibel egenkapital	363.854	264.822	126.652
Egenkapital i alt	4.091.232	4.376.696	4.164.303
Gæld	8.000	8.000	8.000
Passiver i alt	4.099.232	4.384.696	4.172.303

Sydbanks Forvaltningsafd.

København, den 15.04.2019

Tim Frandsen, Forvaltningschef

Det foreliggende regnskab indstilles til Landsmødets godkendelse

TILLIDSPOSTER I SLESVIG-LIGAEN 2019

SLESVIG-LIGAENS BESTYRELSE

Horst-Werner Knüppel	formand	horst.wj.knueppel@gmail.com
Anne-Marie Thorup	næstformand	mariethorup@hotmail.com
Jens Hønholt	kasserer	ajhoenholt@gmail.com
Hans Jørgen Lych Larsen	sekretær	lychlarsen@hotmail.com
Anne Oesterle	bestyrelsesmedlem	tlf.: 0049-43466406

Kerstin Pauls	suppleant	paulskerstin@web.de
---------------	-----------	---------------------

BESTYRELSEN FOR SLESVIG-LIGAENS FOND

Horst-Werner Knüppel	formand	horst.wj.knueppel@gmail.com
Anne-Marie Thorup	næstformand	mariethorup@hotmail.com
Jens Hønholt	kasserer	ajhoenholt@gmail.com
Henning Philip Jensen	advokat	pj@kjems.dk

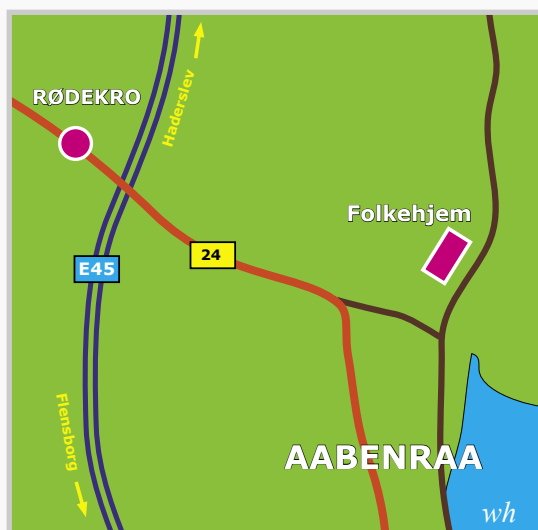
THYRAS VOLD - REDAKTION

Anne-Margrete Jessen	ansvarshavende redaktør	amjess@aol.com
Horst-Werner Knüppel	formand	horst.wj.knueppel@gmail.com
Anne Oesterle	bestyrelsesmedlem	tlf.: 0049-43466406

SLESVIG-LIGAENS HJEMMESIDE

Wolfgang Bradtke	webmaster	wolbra@dkd-web.de
------------------	-----------	-------------------

FOLKEHJEM • AABENRAA

Haderslevvej 7
6200 Aabenraa

GPS- koordinater
N 55°03'01.85
E 9°25'18.86

SLESVIG-LIGAENS LANDSMØDE 2019

afholdes lørdag, den 05. oktober 2019 på

FOLKEHJEM
Haderslevvej 7
6200 Aabenraa

PROGRAM

Kl. 13.00 Indlæg om et aktuelt tema med fokus på
Sydslesvig i en omstillingstid.

Kl. 13.45 Kaffepause med Ligaen som vært

Kl. 14.15 Landsmødet begynder

Dagsorden, bilag og kørselsvejledning:
se side 28-31 inde i bladet.

Af hensyn til det arrangerede kaffebord bedes om tilmelding til

Horst-Werner J. Knüppel på

tlf. (+45) 2015 1687

eller pr. mail til horst.wj.knueppel@gmail.com

senest den 30. september 2019

wh

THYRAS VOLD - udgivet af Slesvig-Ligaen

Højgårdvej 2, Sædding, DK-6900-Skjern, tlf. (+45) 2015 1687

e-mail: horst.wj.knueppel@gmail.com

Bankkonto: Sydbank 8065-1039275

REDAKTION

Anne-Margrete Jessen (ansvarshavende redaktør), Haferstiege 20, D-24941 Flensburg, - e-mail: amjess@aol.com - tlf. (+49) 461-8400724

Horst-Werner J. Knüppel (formand), Højgårdvej 2, Sædding, DK-6900 Skjern - e-mail: horst.wj.knueppel@gmail.com

Anne Oesterle, Alte Ziegelei, D-24214 Gr. Königsförde, - tlf. (+49) 4346 6406

Grafik og design: Willi Hansen • Tryk: Flensburg Avis

Afleveret til postvæsenet den 10. maj 2019. • Stof til næste nummer af bladet senest den 01. oktober 2019.

Følg også med på Slesvig-Ligaens hjemmeside: www.slesvigligaen.dk

ISSN 0902-707